

معاونت آموزش و پژوهش

کلیات و آیین نامه اجرایی

- حفظ نیم جزء پایانی قرآن کریم (ویژه نوجوانان)
- حفظ جزء سیام قرآن کریم

رهبر معظم انقلاب اسلامی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

(مد ظله العالی):

هر کدام از شما جوان‌ها که آیه‌ای از

قرآن را خوب می‌خوانید، یا بخشی از

قرآن را خوب حفظ می‌کنید، یا به

مفهومی از مفاهیم قرآن آشنا می‌شوید،

بنده با همه وجود در مقابل پروردگار شکر

و سپاس می‌کنم، می‌گوییم: الحمد لله رب

العالمین.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

■ پیش‌گفتار

امام علی (علیه السلام):

﴿إِقْرُوا الْقُرْآنَ وَاسْتَنْظِرُوهُ، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُعَذِّبُ قَلْبًا وَعَى الْقُرْآنَ﴾

قرآن را بخوانید و آن را به قلب خود بسپارید، زیرا خداوند متعال قلبی که قرآن را در خود جای داده عذاب نمی‌کند.

بحار الانوار، ج ۸۹، ص ۱۹

حفظ آیات نورانی قرآن کریم از سرآغاز نزول این کتاب آسمانی، همواره مورد تأکید، تأیید و اهتمام حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله) بود و با عنایات ایشان، مورد توجه و اشتیاق مسلمانان صدر اسلام نیز قرار گرفت. آن حضرت در روایتی والا فرمودند:

«مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ عَنْ حَفْظِهِ ثُمَّ ظَنَّ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَغْفِرُهُ فَهُوَ مِمَّنْ اسْتَهْزَأَ بِآيَاتِ اللَّهِ»^۱

هر کس قرآن را از حفظ تلاوت کند و سپس گمان برد که خداوند متعال او را نمی‌آمرزد، از کسانی است که آیات خدا را به تمسخر گرفته است.

در ایران اسلامی نیز حفظ قرآن پیشینه‌ای دیرینه دارد و در دهه‌های اخیر و به برکت پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، در میان عموم مردم و به ویژه جوانان جایگاهی ویژه یافته است. شاهد این سخن خردسالان، نوجوانان و جوانان پرشماری هستند که به عنوان «حافظان کل قرآن» در جای جای این کشور درخشیده‌اند و با حضور در محافل نورانی قرآن در داخل و خارج کشور، موجب آبروی هر چه بیشتر شیعه و کشور اسلامی ایران شده‌اند. در این مقام، شایسته است از زحمات خالصانه و بی‌شائبه اساتید و پیشکسوتان حفظ قرآن، که در قالب جلسات حفظ و یا در پوشش مؤسسات و مراکز قرآنی، به تربیت حافظان کلام وحی پرداخته‌اند، صمیمانه سپاسگزاری شود.

معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم نیز در راستای عمل به بند ۱ وظایف سازمان، مصرح در سند راهبردی سازمان دارالقرآن الکریم (با موضوع: «تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش‌های قرآن کریم در بخش‌های تربیت نیروی انسانی»، «آموزش‌های تخصصی» و «آموزش‌های عمومی» در رشته‌های قرائت، حفظ، ترجمه، مفاهیم و تفسیر قرآن)، کلیات و دستورالعمل اجرایی «برگزاری دوره‌های آموزش حفظ جزء ۳۰ قرآن کریم» را پس از بازنگری و انجام برخی اصلاحات جهت اجرا در سال ۱۳۹۶ ارائه می‌نماید.

سازمان دارالقرآن الکریم

معاونت آموزش و پژوهش

۱. کنز العمال، ج ۱، حدیث ۲۳۱۷.

مراحل اصلی حفظ و مرور آیات قرآن کریم به طور اختصار

الف) صحت روان خوانی

اطمینان یافتن از صحت روانخوانی با گوش کردن به نوار ترتیل و دقت در خواندن آیات. در این خصوص بهتر است از نوارهای اساتیدی چون منشاوی، خلیل الحصری یا پرهیزکار استفاده گردد.

ب) تقطیع و تقسیم‌بندی

تقسیم قطعه مورد نظر به قطعات کوچکتر که البته هر چه تعداد این قطعات کمتر باشد بهتر است.

ج) توجه به ارتباط لفظی و معنایی بین کلمات، جملات و آیات و استفاده از آن

در این مرحله موارد زیر انجام پذیرد: ۱- ضمن مراجعه به ترجمه و تفسیر آیات موردنظر، ارتباط معنایی بین اجزای یک قطعه در ذهن فرد نقش بندد و حتی‌المقدور ارتباط الفاظ آیات، مورد بررسی قرار گیرد. ۲- پس از توجه به ارتباط لفظی و معنایی، سعی شود تصویر قطعه یا صفحه مورد حفظ نیز به حافظه سپرده شود (اصطلاحاً صفحه مورد نظر عکس برداری شود).

د) تکرار و روانخوانی

مقدار تکرار به قدرت حافظه، میزان آشنایی افراد با زبان عربی و دیگر عوامل بستگی دارد و باید تا آنجا ادامه یابد که فرد، توانایی از حفظ خواندن عبارت یا آیه را در خود بیابد.

هـ) خواندن قطعه از حفظ

مرحله بعد خواندن قطعه از حفظ است و فرد باید کل قطعه را بدون اشتباه و مکث از حفظ تلاوت نماید. شایان ذکر است در صورت بروز اشتباه یا فراموشی، پس از مراجعه به قرآن لازم است قطعه موردنظر از ابتدا و از حفظ خوانده شود و این امر تا آنجا ادامه یابد که حافظ بتواند کل قطعه را صحیح تلاوت نماید.

و) اتصال قطعات

بعد از حفظ هر قطعه لازم است مجموعه محفوظات جدید، از حفظ مورد بازخوانی قرار گیرد؛ تا آنجا که فرد بتواند تمامی آیات روزانه خود را از حفظ بخواند.

ز) مرور در کوتاه مدت

لازم است پس از اتمام حفظ، آیات حفظ‌شده در همان روز چندین بار (حداقل ده بار) از حفظ تکرار شود.

ح) مرور در بلند مدت

در این مرحله لازم است آیاتی که در روزهای گذشته حفظ شده‌اند، مرور و تثبیت شوند. شایان ذکر است که حتی بهترین حفاظ قرآن کریم نیز از این مورد مستثنی نیستند.

ط) پرسش

پس از حفظ و مرور، شخص باید در معرض پرسش و امتحان قرار گیرد و یا به صورت مباحثه با حفاظ دیگر به مرور محفوظات بپردازد.

طرح آموزش حفظ نیم‌جزء پایانی قرآن کریم (ویژه نوجوانان)

اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- تشویق و ترغیب نوجوانان، جهت پرداختن به امر حفظ آیات قرآن کریم، به عنوان یک ارزش اسلامی.
- ۲- ارائه الگوی مناسب و مجرب آموزشی برای تربیت حافظان قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود نوجوانان علاقمند به حفظ قرآن کریم با شرکت در این طرح و قبولی در آن، موفق به حفظ متقن و استوار نیم‌جزء پایانی قرآن کریم (سُور مبارکه ناس تا فجر) شوند و بتوانند محفوظات خود را به صورت صحیح و روان ارائه نمایند.

چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان- به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی- کلاسهای آموزشی در ۲۳ جلسه ویژه علاقمندان به حفظ قرآن به ویژه نوجوانان، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، موفق به حفظ متقن و استوار نیم‌جزء پایانی قرآن کریم (سُور مبارکه ناس تا فجر) شده و خواهند توانست به صورت صحیح و روان محفوظات خود را ارائه نمایند.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش شیوه حفظ، مرور و تثبیت نیم‌جزء پایانی قرآن کریم طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و کارورزی عملی (حفظ، مرور و پرسش و پاسخ) می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون پایانی (حداقل نمره ۸۰ از ۱۰۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

مشخصات کلی طرح

- ۱- عنوان طرح: آموزش حفظ نیم‌جزء پایانی قرآن کریم
- ۲- مدت طرح: ۴۶ ساعت آموزشی (شامل ۲۳ جلسه آموزشی)
- ۳- شکل اجرای طرح: به صورت حضوری و دو جلسه در هفته
- ۴- مقطع زمانی اجرا: تمامی فصول سال
- ۵- پیش‌نیاز: توانایی روان خوانی قرآن کریم (حداقل جزء سی) (در حد قرائت سطح ۲) یا قبولی در آزمون ورودی معادل
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور
- ۷- ممل تشکیل طرح: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است)
- ۸- منبع آموزشی طرح: حفظ نیم‌جزء پایانی قرآن کریم (سُور مبارکه ناس تا فجر)
- ۹- مجری دوره: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
- ۱۰- گروههای هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به حفظ قرآن کریم در مقطع سنی ۸ تا ۱۲ سال
- تبصره: با تشخیص معلم دوره و در موارد خاص (مثلاً برای استعدادهای درخشان)، ثبت نام از علاقمندان زیر ۸ سال بلامانع است.
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۱۵ نفر
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال تعیین می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این طرح به عنوان «۴۶ ساعت آموزش» محسوب گردیده و به قبولشدگان گواهی پایان دوره اعطاء می‌گردد.

■ شرایط شرکت کنندگان

- ۱- شرکت کنندگان باید در مقطع سنی ۸ تا ۱۲ سال باشند.
- ۲- تسلط به روانخوانی قرآن کریم (حداقل جزء سی) و قبولی در آزمون ورودی مربوطه.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم:

- ۱- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم؛
 - ۲- دارای سابقه تدریس حفظ قرآن کریم حداقل به مدت ۲ سال؛
 - ۳- برخورداری از تسلط علمی لازم در زمینه حفظ قرآن کریم؛
 - ۴- حفظ حداقل جزء سی ام قرآن و آشنایی با مفاهیم سوره‌های مورد تدریس؛
 - ۵- برخورداری از وجهه اسلامی و قرآنی مناسب و بیانی روان، شیرین و جذاب برای تأثیرگذاری هر چه بیشتر بر مخاطبان؛
- روش تدریس: فعال، توضیحی، پرسش و پاسخ، تمرین عملی (کارورزی) و ...
- تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و ...
- مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی:

ارزش آموزشی (به ساعت)	حدنصاب نمره قبولی		نوع آزمون پایانی		درس پیش نیاز	ساعت			نام درس
	شفاهی	کتبی	شفاهی	کتبی		جمع	عملی	نظری	
۴۶ ساعت	۱۶ از ۲۰ (۸۰٪ از ۱۰۰)	---	✓	---	قرائت سطح ۲	۴۶	۲۷	۱۶	آموزش حفظ نیم‌جزء پایانی قرآن کریم

جدول بودجه‌بندی

جلسه	مباحث نظری	پرسش
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور (۱) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره ناس و فلق	پرسش از محفوظات پیشین (به صورت آزاد)
۲	توضیح روشهای حفظ و مرور (۲) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره توحید و مسد	پرسش از سوره ناس و فلق
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نصر و کوثر	پرسش از سوره ناس تا مسد
۴	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره کافرون	پرسش از سوره ناس تا کوثر ^۱
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره ماعون	پرسش از سوره ناس تا کافرون
۶	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره قریش و فیل	پرسش از سوره ناس تا ماعون
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره همزه و عصر	پرسش از سوره ناس تا فیل
۸	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره تکاثر	پرسش از سوره ناس تا عصر
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره قارعه	پرسش از سوره ناس تا تکاثر
۱۰	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره عادیات	پرسش از سوره ناس تا قارعه
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره زلزال	پرسش از سوره ناس تا عادیات
۱۲	مرور و تثبیت محفوظات گذشته	پرسش از سوره ناس تا زلزال
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بینه (آیات ۱ تا ۵)	پرسش از سوره ناس تا زلزال
۱۴	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بینه (آیات ۶ تا ۸)	پرسش از سوره ناس تا بینه (آیات ۱ تا ۵)
۱۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره قدر و تین	پرسش از سوره ناس تا بینه
۱۶	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره علق	پرسش از سوره ناس تا تین ^۲
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره انشراح و ضحی	پرسش از سوره ناس تا علق
۱۸	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره لیل	پرسش از سوره ناس تا ضحی
۱۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره شمس	پرسش از سوره ناس تا لیل
۲۰	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بلد	پرسش از سوره ناس تا شمس
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره فجر (آیات ۱ تا ۱۴)	پرسش از سوره ناس تا بلد
۲۲	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره فجر (آیات ۱۵ تا آخر)	پرسش از سوره ناس تا فجر (آیات ۱ تا ۱۴)
۲۳	جمع‌بندی و رفع اشکالات	پرسش از سوره ناس تا فجر
--	آزمون پایانی در قالب مسابقه	

۱. به جز سوره کافرون.

۲. به جز سوره علق.

طرح آموزش حفظ جزء سی‌ام قرآن کریم

اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- تشویق و ترغیب عموم علاقمندان، جهت پرداختن به امر حفظ آیات قرآن کریم، به عنوان یک ارزش اسلامی.
- ۲- ارائه الگوی مناسب و مجرب آموزشی برای تربیت حافظان قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود علاقمندان به حفظ قرآن کریم با شرکت در این طرح و قبولی در آن، موفق به حفظ متقن و استوار جزء سی‌ام قرآن کریم شوند و بتوانند به صورت صحیح و روان محفوظات خود را ارائه نمایند.

چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۳ جلسه ویژه علاقمندان به حفظ قرآن، (در مقطع سنی بالای ۱۲ سال)، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، موفق به حفظ متقن و استوار جزء سی‌ام قرآن کریم شده و خواهند توانست به صورت صحیح و روان محفوظات خود را ارائه نمایند.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش شیوه حفظ، مرور و تثبیت جزء سی‌ام قرآن کریم طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و کارورزی عملی (حفظ، مرور و پرسش و پاسخ) می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون پایانی (حداقل نمره ۸۰ از ۱۰۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

مشخصات کلی طرح

- ۱- عنوان طرح: آموزش حفظ جزء سی‌ام قرآن کریم
- ۲- مدت طرح: ۴۶ ساعت آموزشی (شامل ۲۳ جلسه آموزشی)
- ۳- شکل اجرای طرح: به صورت حضوری و دو جلسه در هفته
- ۴- مقطع زمانی اجرا: تمامی فصول سال
- ۵- پیش نیاز: توانایی روان خوانی قرآن کریم (حداقل جزء سی) (در حد قرائت سطح ۲) یا قبولی در آزمون ورودی معادل
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور
- ۷- ممل تشکیل طرح: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است)
- ۸- منبع آموزشی طرح: جزء سی‌ام قرآن کریم
- ۹- مجری دوره: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
- ۱۰- گروههای هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به حفظ قرآن کریم در مقطع سنی ۸ تا ۱۲ سال
- تبصره: با تشخیص معلم دوره و در موارد خاص (مثلاً برای استعدادهای درخشان)، ثبت نام از علاقمندان زیر ۱۲ سال بلامانع است.
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال تعیین می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این طرح به عنوان «۴۶ ساعت آموزش» محسوب گردیده و به قبولشدگان گواهی پایان دوره اعطاء می‌گردد.

■ شرایط شرکت کنندگان

- ۱- دارا بودن حداقل ۱۲ سال سن.
- ۲- تسلط به روانخوانی قرآن کریم یا قبولی در آزمون ورودی مربوطه.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم:

- ۱- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم؛
 - ۲- دارای سابقه تدریس حفظ قرآن کریم حداقل به مدت ۲ سال؛
 - ۳- برخوردار از تسلط علمی لازم در زمینه حفظ قرآن کریم؛
 - ۴- حفظ حداقل جزء سی‌ام قرآن و آشنایی با مفاهیم سوره‌های مورد تدریس؛
 - ۵- برخوردار از وجهه اسلامی و قرآنی مناسب و بیانی روان، شیرین و جذاب برای تأثیرگذاری هر چه بیشتر بر مخاطبان؛
- روش تدریس: فعال، توضیحی، پرسش و پاسخ، تمرین عملی (کارورزی) و ...
- تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و ...
- مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی:

نام درس	تعداد واحد	ساعت			درس پیش نیاز	نوع آزمون پایانی		حدنصاب نمره قبولی		ارزش آموزشی (به ساعت)
		نظری	عملی	جمع		کتبی	شفاهی	کتبی	شفاهی	
آموزش حفظ جزء سی‌ام قرآن کریم	---	۱۶	۲۷	۴۶	قرائت سطح ۲	---	✓	---	۱۶ از ۲۰ (۸۰ از ۱۰۰)	۴۶ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی طرح

جلسه	مباحث نظری	پرسش
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور (۱) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره ناس تا توحید	پرسش از محفوظات پیشین متعلمان
۲	توضیح روشهای حفظ و مرور (۲) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره مسد تا کافرون	پرسش از سوره ناس تا توحید
۳	توضیح روشهای حفظ و مرور (۳) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره کوثر تا قریش	پرسش از سوره ناس تا کافرون
۴	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره فیل تا عصر	پرسش از سوره ناس تا قریش
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره تکوین، قارعه و عادیات	پرسش از سوره مسد تا عصر
۶	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره زلزال، بینه و قدر	پرسش از سوره کوثر تا عادیات
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره علق، تین و انشراح	پرسش از سوره فیل تا قدر

پرسش از سوره ناس تا انشراح	مرور و تثبیت محفوظات گذشته	۸
پرسش از سوره تکوین تا انشراح	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره ضحی، لیل و شمس	۹
پرسش از سوره زلزال تا شمس	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بلد	۱۰
پرسش از سوره علق تا بلد	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره فجر	۱۱
پرسش از سوره ضحی تا فجر	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره غاشیه	۱۲
پرسش از سوره بلد تا غاشیه	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره اعلی و طارق	۱۳
پرسش از سوره فجر تا طارق	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بروج	۱۴
پرسش از سوره غاشیه تا بروج	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره انشقاق	۱۵
پرسش از سوره ناس تا انشقاق	مرور و تثبیت محفوظات گذشته	۱۶
پرسش از سوره اعلی تا انشقاق	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات سوره مطفین	۱۷
پرسش از سوره بروج تا مطفین	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره انفطار	۱۸
پرسش از سوره انشقاق تا انفطار	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره تکویر	۱۹
پرسش از سوره مطفین تا تکویر	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره عبس	۲۰
پرسش از سوره انفطار تا عبس	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نازعات	۲۱
پرسش از سوره تکویر تا نازعات	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نبأ	۲۲
پرسش از سوره ناس تا نبأ	مرور و تثبیت محفوظات گذشته + جمع‌بندی و رفع اشکالات	۲۳
آزمون پایانی در قالب مسابقه		--

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها (ویژه طرحهای حفظ نیم‌جزء پایانی، جزء سی‌ام)

آزمون ورودی

نحوه ارزشیابی این آزمون مطابق آزمون پایان دوره آموزش قرائت قرآن کریم (سطح ۲) است و کسانی که بتوانند حد نصاب قبولی (۱۴ از ۲۰) را کسب کنند مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

آزمون پایانی

معلم‌ان محترم باید اولاً با توجه به روند پیشرفت افراد در طول دوره و ثانیاً آزمون پایانی دوره که بر اساس نکات ذیل اخذ خواهد شد، نمره نهایی شرکت‌کنندگان را محاسبه و اعلام نمایند.

۱- برای آزمون پایانی از هر حافظ ۲ سؤال ۸ سطری (از قرآنهاى رایج ۱۵ سطری) پرسیده می‌شود.

۲- این آزمون بر مبنای «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۶) و با استفاده از فرم امتیازدهی (ضمیمه ۷) برگزار می‌شود.

۳- نمره این آزمون از ۱۰۰ محاسبه می‌شود و حدنصاب قبولی کسب امتیاز ۸۰ از ۱۰۰ (۱۶ از ۲۰) می‌باشد.

تذکر: حافظانی که با توجه به محفوظات خود می‌خواهند در هر یک از طرحهای حفظ نیم‌جزء پایانی، حفظ جزء سی‌ام و حفظ سوره منتخب شرکت کنند، می‌توانند بدون حضور در کلاسها، در آزمون پایانی حضور یابند و در صورت کسب نمره قبولی گواهینامه دوره را دریافت نمایند.

آیین‌نامه اجرایی

■ مسئول و مجری طرح

مسئولیت برگزاری دوره‌ها طبق طرح تفصیلی مربوطه در مقاطع زمانی مناسب به عهده اداره امور قرآنی استان می‌باشد؛ که البته توسط نهادهای دولتی، مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و تحت نظارت اداره امور قرآنی استان اجرا خواهد شد.

■ مراحل اجرایی

۱. سازماندهی و برنامه‌ریزی اجرایی طرح در استان: اداره امور قرآنی استان، پس از اطلاع از سهمیه استانی، باید با دفاتر تابعه و مراکز و مؤسسات دارای مجوز جهت برگزاری دوره‌های فوق‌الذکر هماهنگی‌های لازم را صورت دهد و سهمیه استانی را بین دفاتر استان تقسیم نماید.
۲. تبلیغات و اطلاع‌رسانی مناسب و مؤثر در سطح استان و شهرستانها: تبلیغات برگزاری کلاسها علاوه بر تبلیغات متمرکز سازمان دارالقرآن الکریم، باید به طور استانی نیز از جانب اداره امور قرآنی استان و مراکز تابعه، با استفاده از صدا و سیما، نماز جمعه، جراید، پلاکارد و اطلاعیه صورت پذیرد.
۳. ثبت‌نام از علاقمندان و کلاس‌بندی آنها (به تفکیک جنسیت)؛
۴. هماهنگی با معلمان دوره با توجه به سن و جنس متعلمان؛
۵. تهیه امکانات و ملزومات آموزشی و کمک آموزشی: اداره امور قرآنی استان قبل از برگزاری و همچنین در طول دوره نسبت به تهیه کتب مربوطه، وسایل کمک آموزشی، اوراق آزمونهای ورودی و پایانی و انتخاب و تدارک مکانهای مناسب جهت برگزاری کلاسها اقدام نماید.
۶. انتخاب و تدارک مکانهای مناسب جهت برگزاری کلاسها؛
۷. ارزیابی و بازرسی از دوره‌ها در طول برگزاری: اداره امور قرآنی استان جهت بالا بردن هر چه بیشتر کیفیت آموزشی کلاسها و رفع نواقص و اشکالات احتمالی باید در طول دوره، حداقل دو بار نسبت به ارزیابی و بازرسی آنها اقدام نماید.
۸. تهیه و ارسال فرمهای آمار و اطلاعات پایانی دوره؛
۹. هماهنگی با مرکز در طول برگزاری دوره و اعلام کتبی تعداد دوره‌های در حال اجرا؛
۱۰. ارزیابی کلاسها با برگزاری آزمون پایانی طرح در قالب مسابقه؛
۱۱. بایگانی و نگهداری اسناد هزینه‌ها جهت تسویه حساب نهایی؛
۱۲. ارسال گزارش تفصیلی و فرمهای تکمیل‌شده ضمیمه، پس از اجرای طرح، در اسرع وقت به مرکز؛
۱۳. قدردانی از ۳ نفر برتر هر کلاس در قالب اهدای جایزه و بر طبق هزینه‌های مندرج در ابلاغیه مالی.

■ اجرای دوره‌ها به صورت غیر حضوری

- ۱- قرآن‌آموزانی که دارای توانایی و استعداد کافی برای خودآموزی باشند می‌توانند با هماهنگی مسئولان اجرایی طرح، پس از ثبت نام، به طور غیر حضوری دوره‌های آموزشی را طی نموده و در پایان آنها همراه با دیگر متعلمان، در آزمونهای پایانی شرکت نمایند و در صورت کسب نمره قبولی، گواهی مربوطه را دریافت دارند.
- ۲- افرادی که قبلاً هر یک این دوره را در سایر مراکز فرهنگی و قرآنی گذرانده باشند، با ارائه مدارک معتبر و با تأیید اداره امور قرآنی استان، می‌توانند بدون شرکت در کلاسها، در آزمونهای پایانی شرکت و در صورت قبولی، گواهی پایانی را دریافت نمایند.

■ آیین‌نامه انضباطی

- ۱- حضور متعلمان در کلیه جلسات الزامی است.
- ۲- حداکثر غیبت موجه در طول هر یک از دوره‌ها یک سوم مجموع جلسات آموزشی می‌باشد (مشروط بر ارائه ادله قابل قبول).
- ۳- کلیه متعلمان موظف به حفظ شئونات رفتاری و ظاهری از جمله حفظ کامل حجاب (برای خواهان) و پوشش مناسب (برای برادران) می‌باشند.

■ نکات مهم

- ۱- شایسته است پیش از برگزاری دوره‌ها، با کمک یکی از حفاظ باتجربه استان، طی جلسه یا جلساتی نسبت به توجیه کادر آموزشی جهت تبیین اهداف و شیوه‌های تدریس درس موردنظر، اقدام شود.
- ۲- مکان کلاسها از نظر امکانات آموزشی و عمومی، از قبیل داشتن نور مناسب، تخته، سرویس بهداشتی و مطبوع بودن محیط و ... باید در حد مطلوب باشد.
- ۳- سعی شود سهمیه مربوطه در کل استان به نسبت جمعیت و استقبال به طور مساوی تقسیم شود و کلاسها در ناحیه خاصی متمرکز نشوند.
- ۴- صدور کارت شناسایی برای تمامی شرکت‌کنندگان و تشکیل پرونده‌های مجزا برای آنان می‌تواند در اجرای هر چه منظم‌تر کلاسهای آموزشی و جدیت متعلمان مؤثر باشد.
- ۵- ارائه یک نسخه از تصویر «جدول بودجه‌بندی دروس» و «نحوه ارزشیابی»، در آغاز دوره‌ها، به معلمان الزامی است. بدیهی است رعایت سرفصلهای مصوب در ساعات آموزشی تعیین شده موجب کیفیت بیشتر دوره خواهد شد.
- ۶- با توجه به ارزشیابی سالانه و همچنین جهت اصلاح طرحها، نسبت به جمع‌آوری، جمع‌بندی و ارسال فرم نظرسنجی متعلمان (فرم ضمیمه ۳) و همچنین فرم نظرسنجی معلم دوره (ضمیمه ۴) اهتمام لازم صورت پذیرد.
- ۷- لازم است کلاسها به تفکیک جنسیت تشکیل گردد.